

De Zalige Karl Leisner (1915 - 1945)

*Jij arm Europa,
terug naar je Heer Jezus Christus.*

The Karl Leisner

Rondzendbrief Nummer 18, 12 augustus 2023

Nederlandse afdeling van de 'Internationaler Karl-Leisner-Kreis' (IKLK)

Het altaar uit Dachau

Himmler gaf toestemming om in het kamp Dachau een kapel en altaar te plaatsen, om te laten zien hoe 'humaan' de gevangenen priesters behandeld werden.

Het altaar, een omgetimmerde tafel, werd op 22 januari 1941 in Blok 26 opgesteld. Dat was de plaats waar diaken Karl Leisner op 17 december 1944 de priesterwijding ontvingen en waar hij, weer wat op krachten gekomen, op 26 december 1944 zijn eerste heilige Mis celebreeerde. Na de oorlog heeft het altaar in Dachau gediend als een soort herdenkingsplaats. In 1955 ontmoetten voormalig gevangenen elkaar daar weer. In 1963 werd de barak afgebroken en belandde het altaar wat weggeborgen in de H. Kruiskapel in de toren. De wens om met groepen bij het altaar de Mis te vieren leidde er in 1970 toe, dat het middenstuk van het altaar verwerkt werd in het altaar van de Karmelkapel van het heilig Bloed.

Het altaar zelf bleef in de toren staan. Maar sinds 1980 is het altaar te vinden in een kapel van het priesterhuis Berg Moriah in Schönstatt. Het 'hartstuk' van de bovenplaat is nog steeds in de kapel van de Karmel in Dachau.

Een altaar met "betekenis voor de kerkgeschiedenis van de 20^e eeuw", aldus Heinz Römer, voormalig KZ priester. Het Bloed van Christus dat zich hier 'vermengde' met het bloed van de vervolgd. Het altaar waaraan Karl Leisner zijn eerste en enige Mis celebreeerde.

(Met dank aan pastoor dr. Kees van Vliet voor het aanleveren van

informatie na zijn bezoek aan Schönstatt)

Wie was Pater Pies SJ (1901-1960)?

In Dachau ontmoette Karl pater Johannes Otto Pies. Deze pater heeft een enorme veerkracht en karaktersterke behouden in Dachau. "Daar

was hij een van de echt grote priester-gestalten" (Seeger). Hij werd om het zo te zeggen de tweede engelbewaarder voor de jonge diaken met zijn broze gezondheid.

Op 19-jarige leeftijd trad hij tot de Jezuïeten toe. Hij was novicemeester en huisrector. Vanwege zijn protest tegen inname van kloosters door de

Nazi's werd hij in 1941 naar Dachau gedeporteerd.

Pater Pies heeft Karl vaak beschermd en regelde ook veel rond de priesterwijding en eerste Mis. Toen het kamp bevrijd was, maar de mensen nog niet weg mochten was Karl op sterven na dood. Pater Pies heeft hem als het ware ontvoert en naar het sanatorium in Planegg gebracht, 20 kilometer verderop. Daar bleef hij aan de zijde van Karl en was de enige aanwezige bij het overlijden. Pater Pies is de eerste biograaf van Karl geworden. Door zijn indrukwekkende boek *Stephanus Heute* maakte 'de wereld' kennis met Karl Leisner (1^e editie 1950, Kevelaer; 7^e herdruk 2008, Verlag Dr. Eike Pies).

Na de oorlog was pater Pies novicemeester en later rector van het Jezüietenhuis bij Münster. Tuberculose, een busongeluk (waarbij 16 medebroeders stierven) en kanker tekenden zijn leven tot aan zijn overlijden op 1 juli 1960.

Wie het hele leven van deze pater leert kennen, zal beamen dat we hier een verborgen heilige tegenkomen, die mede dankzij de zaligverklaring van Karl toch 'in het licht is geplaatst'.

Literatuur: H.-K. Seeger u.A., *Otto Pies und Karl Leisner. Freundschaft in der Hölle des KZ Dachau*, Verlag Dr. Eike Pies, 2007.

Karl op retraite in 's-Heerenberg 1933

Een jongen van 18 jaar ging op retraite. Die was in Nederland, het Bonifatiushuis van de Jezüieten in 's Heerenberg en werd door pater Joist SJ geleid van vrijdag 8 tot en met maandag 11 december. Karl stond op het punt om echt te kiezen voor het priesterschap. De notities in zijn dagboek geven een indruk van de voordrachten. De aanpak is nogal moralistisch en ascetisch. Maar centraal stond dit: *"Ons voorbeeld, ons ideaal is de Heer Jezus Christus! Laat mijn hart gelijkvormig worden aan uw Hart."* *"Gods wezen is de liefde. Uit Hem komt alle ware liefde voort."* *"Het waren mooie, tot nadenken stemmende dagen. De eenzaamheid gaf mij de kracht en doorslaggevende moed, de zwaarte van het priesterambt te wagen."* (Dagboek, 9 en 11 december 1933)

Retraites volgen is nog steeds mogelijk en zoals toen bij Karl zeer verrijkend voor ons geloofs- en gebedsleven.

De volgende rondzendbrief verschijnt op 28 februari 2024.

Hartelijke groet,

Pastoor J.H. Smith, contactpersoon voor IKLK Nederland
Steenschuur 19 – 2311 ES Leiden – 071 5130700

Voor de Nederlandse publicaties

www.karl-leisner.nl

karl.leisner.nl@gmail.com

Fin. ondersteuning (géén ANBI): NL33ABNA0541177613, J. Smith o.v.v. *Leisner*

Uw naam en e-mailadres worden enkel voor het verzenden van deze rondzendbrief gebruikt.

Mocht u de digitale Rondzendbrief niet meer willen ontvangen, stuurt u dan een mail terug.

U kunt de Rondzendbrief natuurlijk ook doormailen aan anderen en hun vragen ons hun e-mailadres te geven. Dan kunnen we die persoon een volgende keer de Rondzendbrief direct mailen.